

୧. ଶୁଭଗ୍ରୀ କିଣିଥିବା ଜିନିଷ -

ଜିନିଷର ନାମ	ପରିମାଣ	ଦାମ୍
ଲେମ୍ବୁ	୫୦ ଟି	ଟ ୫୦.୦୦
ଫୁଲ	୨ ମାଳ	ଟ ୪୮.୦୦
କଦଳୀ	୨ ଡଜନ	ଟ ୩୨.୦୦
ନଡ଼ିଆ	୭ ଟି	ଟ ୫୯.୫୦
	ମୋଟ	ଟ ୧୮୯.୫୦

ସେ ରହିମ୍ ପାଖରୁ ୨୦୦ ଟଙ୍କା ନେଇଥିବାରୁ ଆଉ ଅବଶିଷ୍ଟ କେତେ ଫେରାଇବ ରହିମ୍ ହିସାବ କରି କହିଲା -

ରହିମ୍ ପାଖରୁ ନେଇଥିଲା ଟ ୨୦୦.୦୦

ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚର ପରିମାଣ - ଟ ୧୮୯.୫୦

ବଳକା ଟଙ୍କା ଟ ୧୦.୫୦

୨. ବୁଲ୍‌ବୁଲ୍ କିଣିଥିବା ଜିନିଷ

ଜିନିଷର ନାମ	ପରିମାଣ	ଦାମ୍
ଆଳୁ	୧୫ କି.ଗ୍ରା.	ଟ ୧୦୫.୦୦
ହରଡ଼ ଡାଲି	୪ କି.ଗ୍ରା.	ଟ ୨୮୮.୦୦
ଚିନି	୩୦ କି.ଗ୍ରା.	ଟ ୯୨୦.୦୦
	ମୋଟ	ଟ ୧୩୫୩.୦୦

ରହିମ୍ ପଚାରିଲା- “ଚିନି ୧ କି.ଗ୍ରା. କୁ କେତେ ଦରରେ କିଣିଲା ?” ବୁଲ୍‌ବୁଲ୍ କାଗଜ ଖୋଲି ନିମ୍ନ ମତେ ହିସାବ କରି କହିଲା ।

୩୦ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ଚିନିର ଦାମ୍ ଟ ୯୨୦.୦୦

୧ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ଚିନିର ଦାମ୍ କିପରି ଜଣାପଡ଼ିବ ?

$$\begin{array}{r}
 ୩୦ \overline{) ୯୨୦.୦୦} \\
 \underline{୯୦} \\
 ୨୦ \\
 \underline{୨୦} \\
 ୦.୦ \\
 \underline{୦.୦} \\
 ୦.୦ \\
 \underline{୦.୦} \\
 ୦
 \end{array}$$

ଅର୍ଥାତ୍, ୧ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ଚିନିର ଦାମ୍ ଟ ୩୦.୦୦ ।

୧. ଖାଲିସ୍ଥାନରେ କେତେ ଲେଖାହେବ ?

କଦଳୀ ୧ ଡଜନର ଦାମ୍ କେତେ ?	<input type="text"/>	୫ ଡଜନର ଦାମ୍ କେତେ ?	<input type="text"/>
ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ମାଲର ଦାମ୍ କେତେ ?	<input type="text"/>	୩ଟି ମାଲର ଦାମ୍ କେତେ ?	<input type="text"/>
ନଡ଼ିଆ ୧ ଗୋଟିର ଦାମ୍ କେତେ ?	<input type="text"/>	୫ ଟି ନଡ଼ିଆର ଦାମ୍ କେତେ ?	<input type="text"/>
ଆଳୁ ୧ କି:ଗ୍ରା:ର ଦାମ୍ କେତେ ?	<input type="text"/>	ଆଳୁ ୨ କି:ଗ୍ରା:ର ଦାମ୍ କେତେ ?	<input type="text"/>
ହରଡ଼ ତାଲି ୧ କି:ଗ୍ରା:ର ଦାମ୍ କେତେ ?	<input type="text"/>	ତାଲି ୨ କି:ଗ୍ରା:ର ଦାମ୍ କେତେ ?	<input type="text"/>

ଏହିପରି ଆମେ କେତେକ ଜିନିଷର ଦର ନେଇ ସେଥିରୁ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ।

ଯେପରି, ବିଲାତି ବାଇଗଣ କି.ଗ୍ରା. ପ୍ରତି ୨୫ ଟଙ୍କା ହେଲେ, ୫ କି.ଗ୍ରା ବିଲାତି ବାଇଗଣ ଦାମ୍ କେତେ ?

ତୁମେ ସେହିପରି ଆଉ ପାଞ୍ଚଟି ପ୍ରଶ୍ନ ତିଆରି କର ।

ଶିକ୍ଷକ କହିଲେ- “ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ହୋଇଥିବା ପିଲାଙ୍କୁ ଓ ଯେଉଁମାନେ ଭଲ କାମ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ବହି, ଖାତା, ପେନ୍‌ସିଲ ଓ କଲମ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯିବ । ପିଲାମାନେ ଏଗୁଡ଼ିକୁ କିଣିବା ପାଇଁ ଦୋକାନକୁ ଗଲେ । ଦୋକାନୀ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ଓ ଏହାର ଚିଠା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦେଲେ ।

ବନଜା ଭେରାଇଟି ସ୍କୋର, ଅଲେଖପୁର				ଚିଠା ନମ୍ବର- ୬୭୩
କ୍ରେତାଙ୍କ ନାମ : କମଳ ରାଉତ				ତାରିଖ : ୧୪. ୮. ୨୦୧୦
କ୍ର.ନ.	ଜିନିଷର ନାମ	ପରିମାଣ	ରେଟ୍ ବା ଦର	ଦାମ୍
୧.	ଖାତା	୮	ଟ ୨୬.୨୫	ଟ ୨୧୦.୦୦
୨.	ବହି	୧୫	ଟ ୩୯.୮୫	ଟ ୫୯୭.୬୫
୩.	କଲମ	୯	ଟ ୩୫.୮୫	ଟ ୩୨୨.୬୫
୪.	ପେନ୍‌ସିଲ୍	୧୨	ଟ ୨.୯୫	ଟ ୩୫.୪୦
(ଏକ ହଜାର ଏକଶହ ପଞ୍ଚାଶଟି ଟଙ୍କା ଅଣା ପଇସା ମାତ୍ର)				ଟ ୧୧୬୫.୮୦

ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ

ପିଲାମାନେ ଜିନିଷ ଓ ଚିଠା ଆଣି ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଦେଲେ । ଶିକ୍ଷକ ପଚାରିଲେ ଚିଠାଟି ଅଛି କି ନାହିଁ ?

ଜିନିଷ କିଣିଲେ ବିଲ୍ ଆଣିବା ଦରକାର ହୁଏ କାହିଁକି ?

ଆମେ ଜାଣିଛେ,

- ଟଙ୍କାକୁ ପଇସାରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ହେଲେ ଆମେ ଟଙ୍କା ପରିମାଣରେ ୧୦୦ ଗୁଣନ କରିବା ବା ଟଙ୍କାର ପରିମାଣର ତାହାଣ ପଟେ ଦୁଇଟି ଶୂନ୍ୟ ଲେଖିବା ।
- ପଇସାକୁ ଟଙ୍କାରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ହେଲେ ସଂଖ୍ୟାର ତାହାଣପଟୁ ଦୁଇଟି ଅଙ୍କ ଛାଡ଼ି ବିନ୍ଦୁ (.) ଦିଆଯିବ ।

ରମେଶ - “ଗୋଟିଏ ଖାତାର ଦାମ୍ ଟ ୨୬.୨୫ ହେଲେ ୮ଟି ଖାତାର ଦାମ୍ କେତେ ?”

ଶିକ୍ଷକ - “ଏହା ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନାକାରେ ହୋଇ ପାରିବ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।”

ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶାଳା

ଗୋଟିଏ ଖାତାର ଦାମ୍ = ଟ ୨୭.୨୫
 ୮ଟି ଖାତାର ଦାମ୍ = ଟ ୨୭.୨୫

$$\begin{array}{r} \text{X} \quad ୮ \\ \hline \text{ଟ ୨୧୦.୦୦} \end{array}$$

 \therefore ୮ଟି ଖାତାର ଦାମ୍ ଟ ୨୧୦.୦୦ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶାଳା

ଗୋଟିଏ ଖାତାର ଦାମ୍ = ଟ ୨୭.୨୫
 ବା ୨୭୨୫ ପଇସା
 ୮ଟି ଖାତାର ଦାମ୍ = ୨୭୨୫

$$\begin{array}{r} \text{X} \quad ୮ \\ \hline ୨୧୦୦୦ \text{ ପଇସା} \end{array}$$

 ୨୧୦୦୦ ପଇସା ବା ଟ ୨୧୦.୦୦
 \therefore ୮ଟି ଖାତାର ଦାମ୍ ଟ ୨୧୦.୦୦

ଦୁଇଟି ପ୍ରଶାଳା ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ପ୍ରଶାଳାଟି ତୁମକୁ ସୁବିଧା ହେଉଛି କହ ।

ଗୋଟିଏ ବହିର ଦାମ୍ ଟ ୩୯.୮୫ ହେଲେ, ୧୫ଟି ବହିର ଦାମ୍ କେତେ ?

ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶାଳା	ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶାଳା
<p>ଗୋଟିଏ ବହିର ଦାମ୍ = ଟ ୩୯.୮୫ ୧୫ଟି ବହିର ଦାମ୍ = ଟ ୩୯.୮୫ $\begin{array}{r} \text{X} \quad ୧୫ \\ \hline \end{array}$ \therefore ୧୫ଟି ବହିର ଦାମ୍ _____</p>	<p>ଗୋଟିଏ ବହିର ଦାମ୍ = ଟ ୩୯.୮୫ ବା _____ ପଇସା ୧୫ଟି ବହିର ଦାମ୍ = _____ \therefore ୧୫ଟି ବହିର ଦାମ୍ _____</p>

ରବିନ୍- “୯ଟି କଲମର ଦାମ୍ ଟ ୩୨୨.୬୫ ହେଲେ, ଗୋଟିଏ କଲମର ଦାମ୍ କେତେ ?”

ଶିକ୍ଷକ- “ତଳେ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶାଳାରେ ଏହାର ସମାଧାନ ହୋଇଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।”

ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶାଳା

୯ଟି କଲମର ଦାମ୍ ଟ ୩୨୨.୬୫
 ୧ଟି କଲମର ଦାମ୍ = ଟ ୩୨୨.୬୫ \div ୯

$$\begin{array}{r} ୩୫.୮୫ \\ ୯ \overline{) ୩୨୨.୬୫} \\ \underline{୨୭} \\ ୫୨ \\ \underline{- ୪୫} \\ ୭୭ \\ \underline{- ୭୨} \\ ୫୫ \\ \underline{- ୫୫} \\ ୦ \end{array}$$

\therefore ଗୋଟିଏ କଲମର ଦାମ୍ ଟ ୩୫.୮୫

ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶାଳା

୯ଟି କଲମର ଦାମ୍ = ଟ ୩୨୨.୬୫
 ବା ୩୨୨୬୫ ପଇସା
 ୧ଟି କଲମର ଦାମ୍ = ୩୨୨୬୫ \div ୯ ପଇସା

$$\begin{array}{r} ୩୫୮୫ \\ ୯ \overline{) ୩୨୨୬୫} \\ \underline{୨୭} \\ ୫୨ \\ \underline{- ୪୫} \\ ୭୭ \\ \underline{- ୭୨} \\ ୫୫ \\ \underline{- ୫୫} \\ ୦ \end{array}$$

୧ଟି କଲମର ଦାମ୍ ୩୫୮୫ ପଇସା ବା ଟ ୩୫.୮୫

\therefore ଗୋଟିଏ କଲମର ଦାମ୍ ଟ ୩୫.୮୫

କେଉଁ ପ୍ରଣାଳୀଟି ତୁମକୁ ସୁବିଧା ହେଉଛି ଲେଖ ।

୧୨ ଟି ପେନ୍‌ସିଲ୍ ଥିବା ଗୋଟିଏ ପେନ୍‌ସିଲ୍ ଡବାର ଦାମ୍ ଟ ୩୨.୪୦ ହେଲେ ଗୋଟିଏ ପେନ୍‌ସିଲର ଦାମ୍ କେତେ ? (ଉଭୟ ପ୍ରଣାଳୀରେ ସମାଧାନ କର)

୧. ଲୁଲୁ ଗୋଟିଏ ବହି କିଣିବା ପରେ ଦୋକାନୀଙ୍କୁ ୧୦୦ଟଙ୍କା ଦେଇ ଟ ୪୫.୨୫ ଫେରି ପାଇଲେ । ସେ ବହିଟିର ଦାମ୍ କେତେ ?
୨. ସିପା ଗୋଟିଏ ଟୋପି ଟ ୫୨.୭୫, ଗୋଟିଏ ଜୋତା ଟ ୨୭୫.୫୦ ଓ ଗୋଟିଏ ବଲ୍ ଟ ୨୫.୦୦ରେ କିଣି ଦୋକାନୀଙ୍କୁ ଏକ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ଦେଲେ । ଦୋକାନୀ ତାଙ୍କୁ କେତେ ଟଙ୍କା ଫେରାଇବେ ।

ଟୋପିର ଦାମ୍ = ଟ

ଜୋତାର ଦାମ୍ = ଟ

ବଲ୍‌ର ଦାମ୍ = ଟ

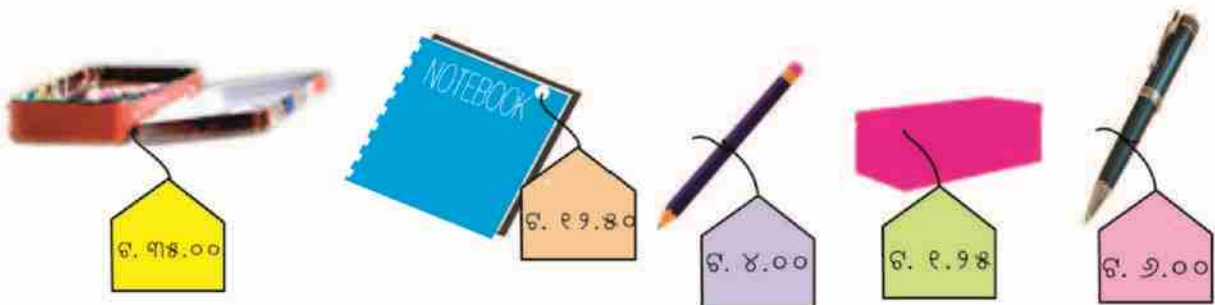
ମୋଟ ଦାମ୍ = ଟ

ସିପା ଦୋକାନୀଙ୍କୁ ଦେଲା = ଟ

ଦୋକାନୀ ସିପାକୁ ଫେରାଇବ = ଟ

୩. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକର ଦାମ୍‌କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।

- କ) ଟିକାରାମ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିନିଷରୁ ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ କିଣିବା ପାଇଁ ତା'ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଟ ୫୦୦.୦୦ ଆଣିଛି । ସେ ଜିନିଷ କିଣିସାରି ବାପାଙ୍କୁ କେତେ ଫେରାଇବ ?

- ଖ) ସୁନାମଣୀ ୩ଟି ଖାତା, ୨ଟି କଲମ ଓ ଗୋଟିଏ ଜ୍ୟାମିତି ବାକ୍ କିଣି ଦୋକାନୀଙ୍କୁ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେବ ?

୪. ଟ ୫୯୫.୦୦ ପୁରସ୍କାର ରାଶିକୁ ସମାନ ଭାବେ ୫ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାଣ୍ଟିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି କେତେ ଲେଖାଏଁ ପାଇବେ ?

୫. ଗୋଟିଏ ଘର କାମରେ ଦିନେ ଘର ମାଲିକ ୯ଜଣ ଶ୍ରମିକ ବାବଦରେ ଟ ୮୫୯.୫୦ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ । ତେବେ ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ବାବଦରେ ସେ କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ ?

୧. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିଠାଟିକୁ ଦେଖ ଯେଉଁଠାରେ ଭୁଲ ଅଛି ସେଠାରେ ଗୋଲ ବୁଲାଇ ଓ ଠିକ୍ କରି ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଚିଠା ତିଆରି କର ।

ଟମ୍ - ୧୫		ଚେକରାଫି ଦୋକାନ		ତା. ୧୪.୦୫.୨୦୧୧
କ୍ର.ନଂ.	ଜିନିଷର ନାମ	ପରିମାଣ	ଦର	ଦାମ୍
୧	ଚାଉଳ	୨ କି:ଗ୍ରା:	୧୪ଟଙ୍କା	ଟ. ୪୨.୦୦
୨	ଡାଲି	୨ କି:ଗ୍ରା:	ଟ. ୬୫.୦୦	ଟ. ୬୫.୦୦
୩	ସାବୁନ	୨ଟା	ଟ. ୧୧.୫୦	ଟ. ୨୨.୫୦
୪	ବିସ୍କୁଟ	୨ ପ୍ୟାକେଟ୍	ଟ. ୨୫.୦୦	ଟ. ୫୦.୦୦
ଏକ ଶହ ସତ୍ତର ଟଙ୍କା ପରସ ପଇସା ମାତ୍ର			ମୋଟ	ଟ. ୧୭୭.୫୦

ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର

- ତୁମ ଶ୍ରେଣୀର ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କର ଚିଠା ସମାନ ହୋଇଛି କି ? ସମାନ ନ ହେବାର କାରଣ କ'ଣ ଲେଖ ।

ଖର୍ଚ୍ଚର ହିସାବ ରଖିବା
ମାତବ୍ୟୟୀ ହେବା

୧୧ ଜୁନ, ୨୦୧୧

ମୋ ପାଖରେ ଥିଲା - ୨୦୦ ଟଙ୍କା

ମୋର ଆଦିର ଖର୍ଚ୍ଚ	
ବ୍ରସ୍ ଓ ପେଷ -	ଟ ୪୨.୦୦
କଲମ -	ଟ ୫.୦୦
ଔଷଧ -	ଟ ୧୨.୦୦
ଜଳଖିଆ -	ଟ ୮.୦୦
ମୋଟ	ଟ ୬୭.୦୦

ଟ	୨୦୦
ଟ	୬୭
<hr/>	

ମୋ ପାଖରେ ଅଛି ଟ ୧୩୩

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

ତୁମର ପ୍ରତିଦିନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଏହିଭଳି ଚିପିରଖ । ମାସ ଶେଷରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ । ଅଦରକାରୀ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ବାଦ୍ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର । ଯେତିକି ଆବଶ୍ୟକ ସେତିକି ଖର୍ଚ୍ଚକର । ଏହାଦ୍ୱାରା ତୁମେ ସଞ୍ଚୟ କରିପାରିବ ।

